

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, 5. novembra 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 127.

Organizacija izvoza lesa v Dravski banovini

V poslednjem času se je v strokovnih glasilih, pa tudi v dnevnem časopisu mnogo debatiralo o ureditvi izvoza lesa iz Dravske banovine, ki jo je pripravljala Osrednja sekcija lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani. Čuli so se glasovi za in proti.

Za objektivno presojo položaja v naši lesni trgovini, pa je treba nekoliko podrobneje poseči v problem, kako usmeriti našo lesno trgovino in kako izvesti organizacijo našega lesnega gospodarstva, da bo s kolikor možno manjšimi žrtvami prebrodila sedanji težavni položaj.

Vse lesno trgovstvo v Dravski banovini je edino v tem, da je treba vrste ljudi, ki se pečajo z lesno trgovino razčistiti. Vsa mala in srednja lesna trgovina, ki mora računati z režijo, velikim rizikom itd. je podvržena danes na zunanjem tržišču obaranju cen od strani raznih prekupčevalcev, inozemskih agentov in »slučajnih trgovcev«. Ta nered v naši lesni trgovini, ko se more baviti z lesno trgovino, komur je drago, resno ogroža obstoj in razvoj onih lesnih podjetij, ki so s svojim dosedanjim delom pokazala, da so sposobna ohraniti in dvigniti ugled naše lesne trgovine v inozemstvu. Bilo je zato neobhodno potrebno misliti na to, kako urediti te neznosne prilike v lesnem gospodarstvu, katerih glavni povod je bila baš popolna neorganiziranost te važne gospodarske panoge in kako postaviti lesno trgovino na realno in solidno podlago, ki naj bi preprečila neizogiben ruš, ki bi moral slediti.

Te prilike v naši lesni trgovini so rodile potrebo po strokovni organizaciji, ki se je dejansko tudi osnovala na gremijalni podlagi in v okviru statutarne določbe trgovskih gremijev.

Borba za znižanje režijskih stroškov, ugodnostnih tarif itd., ki jo je podvzela organizacija takoj po svoji ustanovitvi, in ki naj bi prinesla naši trgovini konkurenčno zmožnost, je z ozirom na težavne finančne prilike v državi, ostala brezuspešna.

In tem bolj je bilo treba misliti na to, kako izvesti organizacijo lesnega trgovstva, da se bo mogla prilagoditi nastopajočim, vedno težavnejšim časom.

Osrednja sekcija lesnih trgovcev je načela zato, zlasti ko se je v južnih pokrajinah pojavilo gibanje za karteliranje težke lesne industrije, obsežno akcijo, ki je imela namen konsolidirati prilike v lesni trgovini v Dravski banovini in zaščititi trgovstvo pred izkoriščanjem od strani nepoklicanih.

Podrobno se je pričelo proučevati vzroke te neveselne situacije. In rezultat tega proučevanja je bil, da je treba dotok strokovno neusposobljenih v lesno trgovino popolnoma preprečiti. Vse lesno trgovstvo se je zato odločno postavilo na stališče, da se uvede za samostojno trgovanje z lesom, dokaz strokovne usposobljenosti. So pa poleg tega še drugi važni vzroki, ki škodujejo naši realni lesni trgovini. V državo prihajajo inozemci, kupujejo les od kmeta in ga direktno izvažajo v inozemstvo. To se je v poslednjih letih tako razpaslo, da je naša lesna trgovina malone v rokah inozemskih zastopnikov in prekupčevalcev.

Naša lesna trgovina je nadalje podvržena zlasti na nekaterih zunanjih lesnih tržiščih velikim šikanam. Blago se postavlja na razpolago, ne radi tega, ker kvaliteta blaga ne bi odgovarjala,

marveč radi tega, da mora naš izvoznik znižati cene. Prepogosto se primeri, da zlasti majhni lesni producenti in trgovci izgube cele vagonске pošiljke.

Vse to pa ni le v škodo posameznikom, temveč je to upropačenje narodnega premoženja. Les se izvaž v inozemstvo za brezenje pa tudi z veliko izgubo.

Edino ti razlogi, zaščititi našo solidno in realno lesno trgovino, so napotili Osrednjo sekcijo, da je pričela akcijo za ureditev izvoza lesa.

Pa so se pri tem pojavili zopet momenti, ki so z ozirom na strukturo našega lesnega gospodarstva, našli na težkoče pri proučevanju ureditve izvoza.

Osrednja sekcija je v svojih predlogih, nanašajočih se na ureditev izvoza lesa, ki naj bi se uredil s pravilnikom, izdanim po ministrstvu trgovine in industrije, postavila na prvo mesto težnjo vsega lesnega trgovstva Dravske banovine, da se od izvoza lesa v inozemstvo izločijo v bodoče vsi strokovno neusposobljeni. Izvzeta so seveda od te zahteve vsa že sedaj obstoječa podjetja.

Pri proučevanju vprašanja, kako preprečiti, da bi inozemski zastopniki in prekupčevalci izvažali les v inozemstvo brez posredovanja naših trgovcev, je zavzela Osrednja sekcija stališče, naj se s pravilnikom o izvozu lesa osnuje »Organizacija lesnih izvoznikov Dravske banovine«, ki bo izdajala upravičnim podjetjem izvozna uverjenja.

Končno pa je nastalo vprašanje, kako preprečiti ostro medsebojno konkurenco na zunanjih tržiščih, ki povzroča velik padec cen, kako dvigniti poslovno moralo in kako izogniti se velikim izgubam, ki jih utrpe naši lesni trgovci, sicer mnogokrat tudi po lastni krivdi.

Predlogi, ki jih je v tej stvari predložil ožji odbor Osrednje sekcije, so povzročili, kakor smo že uvodoma navedli, veliko debato, v kateri se je deloma kritiziralo stališče ožjega odbora, češ, da z zahtevo po dokazu kapacitete, ogroža interese malega lesnega trgovca.

V današnjih težkih časih moramo skrbno varovati ugled naše lesne trgovine v inozemstvu. Ni v ugledu naše trgovine, če obsipajo naši ponudniki inozemske odjemalce s ponudbami, ki dajejo odjemalcem priliko za neosnovano zniževanje cen. Tudi ni v interesu lesne trgovine, kot važne narodno gospodarske panoge, če se radi pomanjkanja strokovne usposobljenosti, neprimerne uprave posameznih podjetij in pa radi brezvestnega postopanja raznih konjunkturistov, kopičijo izgube, ki jih utrpi v inozemstvu. Načelo, ki ga je zastopala Osrednja sekcija pri določitvi kapacitete je: »Izvoz lesa v roke podjetjem, ki so s svojim dosedanjim delom pokazala, da so zmožna ohraniti, pa tudi dvigniti ugled naše lesne trgovine v inozemstvu.«

Z določitvijo kapacitete in z določbami pravilnika, ki ga je sestavila Osrednja sekcija, niso v ničemer prizadeti niti najmanjši lesni producenti. Pri obravnavi določb pravilnika, bomo nazorno pokazali, da je bila neosnovana trditev, da so z ureditvijo izvoza lesa ogroženi interesi večine naše lesne produkcije in trgovine.

Po podrobni debati v gremijalnih sekcijah, v ožjem odboru Osrednje sekcije in končno po generalni debati na seji Osrednje sekcije lesnih trgovcev, ki se je vršila 30. oktobra t. l. v Ljubljani, je

Kenec članka na 2. strani.

Naši industrijalci za udeležbo na volitvah

Okrožnica Zveze industrijcev v Ljubljani

Zveza industrijcev v Ljubljani je poslala svojim članom naslednjo okrožnico:

»Zveza industrijcev je že ob drugi priliki sporočila uglednemu članstvu svoje naziranje, da naj vsa industrija dokumentira svojo državotvorno zavest s tem, da se volitev v Narodno skupščino udeleži ter odda svoje glasove za državno kandidatno listo gospoda predsednika vlade. Tudi je Zveza industrijcev pozvala industrijska podjetja, da skušajo vzbuditi pri svojih nameščencih in delavcih razumevanje za važnost teh volitev z ozirom na gospodarsko konsolidacijo naše domovine.

Ravno te dni so vsemu svetu pokazale volitve v angleški parlament, kako da pojmuje zrel in ponosen narod svoje dolžnosti napram celotni državi. Velika večina volilcev je tam zapostavila strankarske interese skupnim potrebam in se je odločila, da glasuje za program vlade, katera hoče uporabiti vse moči v okrepitev zasebnega in državnega gospodarstva.

Tudi naše gospodarsko življenje občuti težo svetovne gospodarske krize. Nerazsodni ljudje govorijo kar o krizi kapitalizma in zasebnega gospodarstva, kakor da je kapitalistični družabni red zakrivil sedanje težko stanje in s tem dokazal, da se je preživel in da se mora nujno umakniti novemu redu. Prilichno v tem smislu se večkrat izražajo tudi naši dnevniki. Mi pa vemo, da se narava ne spreminja skokoma in da se vrši razvoj človeštva po logičnih in doslednih zakonih. Sedanje zasebno gospodarstvo ni le človeštvu potrebno, marveč se ne more zamenjati ali nadomestiti z nasilnimi eksperimenti.

Vse gospodarske korporacije v Kraljevini so bile z velikim zadovoljstvom pozdravile zgodovinski manifest od dne 6. januarja 1929. Vsakdo se je zavedal, da so bili politični prepiri dovedli našo državo že skoraj na rob propada, in vsi so si bili edini v tem, da se one prejšnje prilike ne smejo več povrniti. Tudi danes se zavedamo, da nam je potreben zdrav parlamentarizem, ki ne bo šel za osebnimi in strankarskimi koristmi, marveč mu bo cilj samo blagor naroda in v soglasju s širokimi sloji naroda ustvari trdno podlago našemu političnemu razvoju in gospodarskemu napredku. Zato so te volitve velike važnosti, ter je potrebno, da jim poklonijo svojo pozornost zlasti vsi oni, ki sodelujejo v našem narodnem gospodarstvu, bodisi kot podjetniki, bodisi kot delojemalci.

Redkokedaj je človeško delo popolno, in še redkeje najde soglasno priznanje. Morda pomeni Narodna skupščina, ki bo izšla iz volitev dne 8. novembra t. l., zgolj prehod v popolnejše oblike ustavnega udejstvovanja, brez dvoma pa se tem vidno in uspešno bližamo. Razumljivo je, da kaže ena ali druga skupina iz prejšnje strankarske razpredelitve hladno lice napram prizadevanju kraljevske vlade. To nas ne sme motiti. Kot strogo nepolitična organizacija moramo v vsakem pogledu ostati neodvisni od vpliva posameznih strankarskih skupin in moramo imeti pred očmi zgolj splošne državne interese in potrebe našega področja, to je slovenskega ozemlja Kraljevine.

Mi moramo imeti pred očmi vse težave in opasnosti, ki sledijo iz svetovne gospodarske krize in njenega vpliva na naše javno in zasebno gospodarstvo. Po najboljših močeh moramo delati za tem, da se one opasnosti zavrnejo in one težave premagajo. Posebej pa moramo zahtevati, da kraljevska vlada in Narodna banka v polni meri upoštevata potrebe slovenske industrije ter da v pravičnem razmerju nudita svojo tvorbo podpora našim gospodarskim ustanovam, našim denarnim zavodom, naši industriji, trgovini in obrti. V teh težkih časih, ko gre za obstoj številnih obratov in za eksistenco stotisočih delavcev in nameščencev, se mora v prvi vrsti industrija kot najnaprednejša oblika gospodarskega udejstvovanja zavdati, da je prvo država in njen ugled in kredit v svetu. Vse drugo pa je stranskega pomena!

Na postavitev srezkih kandidatov na splošno nismo mogli vplivati, niti se ne moremo in nčemo izjaviti za enega srezkega kandidata v okrajih, v katerih je objavljenih več kandidatov. Vendar smo v tem pogledu storili izjemo za dva sreza: v srezu Maribor-desni breg smo se zavzeli za g. Antona Krejčija, v radovljiškem srezu pa za g. Ivana Mohoriča. Oba gospoda kandidata uživata tako splošno in zaslužno zaupanje gospodarskih slojev, da imajo ti velik interes na njih izvolitvi. Za vse sreze pa velja načelo, da se naj naša industrija udeleži volitev v Narodno skupščino ter glasuje za državno kandidatno listo.

Mi smo trdno prepričani, da priznavate pravilnost naših razlogov, in se nadejamo, da jih odobravate in usvojite.

Mariborski obrtniki, trgovci in industrijalci za svoje kandidate

Menda se nikjer v Dravski banovini niso nasprotniki sedanjih skupščinskih volitev vrgli s tako ynemom in drznostjo na delo, kakor v mariborskih srezih. Kako sodijo naši vodilni gospodarski krogi o takih otročarijah, dokazuje okrožnica, ki jo je razposlala te dni Splošna zveza obrtnih zadrug vsemu obrtništvu, in pa energična akcija, ki jo vodi mariborska Zveza gostilničarskih zadrug za zmago svojih kandidatov. Agilno mariborsko predstavništvo gospodarskih organizacij, v katerem že nekaj let v najlepši složnosti sodelujejo obrt, trgovina in industrija v skupnih zadevah, je za torek 3. t. m. tudi sklicalo mariborske volilce na volilni shod v Gambrinovo dvorano, da se dogovorijo

radi složnega nastopa dne 8. t. m. Nekaj lepakov na oglih liš je zadostovalo, da se je zbralo iz pridobitnih krogov toliko volilcev, da je bila dvorana s predsobo nabito polna in so mnogi radi pomanjkanja prostora morali oditi.

Zborovanje je vodil kot podpredsednik gospodarskega predstavništva hotelir g. Oset Andrej, čegar pozdravni nagovor so sledili z navdušenimi govori predstavniki in člani najmočnejših trgovskih in obrtniških organizacij in zastopnikov delavstva iz mesta in okolice, kakor gg. Weixl, Snuderl, Zotter, Rak, Vahtar, Benko, Grgič, Bureš, Krajcar, Karba in dr. Ze sama udeležba na shodu dokazuje izvanredno zanimanje za vo-

litve med obrtniki in trgovci. Kdor je pa slišal krepke besede, s katerimi se govorniki brez izjeme obsojali vsako pasivno zadržanje pri sedanjih važnih volitvah, ko narod izbira svoje najvišje predstavnike in vladarjeve sotrudnike pri izvrševanju najvišjih državnih funkcij, ta si je pridobil prepričanje, da naši pridobitniki niso dostopni za hujškanja, so ostali zvesti svojemu načelu, da jo treba enkrat za vselej onemogočiti škodljivo strankarstvo in odpraviti brezplodne prepire, torej pojave, katerih smo bili do grla siti v dobi prejšnje skupščine, in zahtevamo od bodočega parlamenta le koristno in mirno gospodarsko delo za dobrobit naroda in okrepitev države.

Zastopniki samostojnih poklicev in delavcev so z redko soglasnostjo in z velikim navdušenjem izrekli zaupanje svojim kandidatom, predvsem g. Krejčiju in g. dr. Pivku, ki sta po svojih zmožnostih, dosedanjem delu in vplivu najsrečnejše izbrana ter se bosta v zastopanju interesov mariborskega

okolja najljubše medsebojno podpirala in izpopolnjevala kot dobra poznavalca gospodarskih teženj kmetijstva, obrtništva, trgovstva, industrije, delavstva in uradništva. To prepričanje je izzvenelo iz vseh govorov na shodu in je temu primerno lahko tudi predsednik ob koncu konstatiral izvanredno zadovoljstvo volilcev z izbranimi kandidati, tako da je v Mariboru pričakovati prav lepe udeležbe dne 8. t. m.

Tako je prav. Gospodarstvo ob meji potrebuje prav posebno močne zaščite in podpore in zaradi tega tudi zastopnikov velikega slovesa in vpliva, kakršna sta baš postavljena kandidata. Da bosta pa mogla poverjeno zastopstvo voditi z izdatnimi uspehi, je treba, da se oslanjata na zaupanje velike večine prebivalstva. Za tako večino bodo pri volitvah skrbeli vsi tisti volilci, ki si ne želijo povratka nesrečne predjanuarske dobe, ko so se trošile najdragocenejše moči v političnem strankarstvu na veliko škodo narodnega gospodarstva.

V.

Nadaljevanje članka Organizacija izvoza lesa v Drav. banovini

bil soglasno odobren sledeči osnutek pravilnika, s katerim naj bi se uredil izvoz lesa iz Dravske banovine:

Čl. 1. Odredbe tega pravilnika veljajo za vse izvozne vagonске pošiljke, ki se odpremljajo iz želez. postaj v Dravski banovini in sicer za vse vrste lesa, ki so navedene v čl. 2. tega pravilnika. Vagonске pošiljke vseh vrst lesa v notranjost države, so izvzete od odredb pravilnika.

Čl. 2. Z izvozom v tem pravilniku navedenih vrst lesa se morejo baviti:

a) Lastniki lesnih podjetij, ki bodo osnovana po uveljavljenju pravilnika, kakor ga določa čl. 14., ki dokažejo petletno zaposlitev pri izvoznem podjetju kot praktikanti ali manipulant, odnosno dokaz o absolviranju višje strokovne ali šumarske šole, kateremu mora slediti vsaj dveletna praksa v kakem izvoznem lesnem podjetju.

b) Strokovne usposobljenosti, kakor jo določa točka a) ni treba dokazati ob uveljavljanju pravilnika že obstoječim podjetjem.

a) Da je podjetje po veljavnih predpisih trgovsko protokolirano.

č) Ob uveljavljanju pravilnika že obstoječa podjetja morajo dokazati, da so dosegla v enem izmed let 1928 pa do slej, sledečo kapaciteto:

1. v mehlem rezanem lesu 2000 m³ ali
2. v mehlem tesanem lesu 3000 m³ ali
3. v drvih 150 vagonov.

Lesna industrijska podjetja, ki predeležujejo les do finalnega izdelka (zaboji, parketi in slično) in podjetja, ki izvažajo trdi les, so oproščena dokaza v točki č) določene kapacitete, vendar pa morajo v celoti doseči v notranji prodaji in izvozu denarni ekvivalent ene v točki č) navedenih enot.

Kakor že omenjeno, je nastala radi določb tega člena debata, češ, da je kapaciteta previsoka.

Izvoznik v zmislu zgorajšnje določbe pa je vsako podjetje, ki je v letu 1928, ali v letu 1929 ali v letu 1930 odnosno v letu 1931 produciralo ali prodalo in dobavilo v tu- ali inozemstvu 2000 m³ rezanega ali 3000 m³ tesanega mehkega lesa ali 150 vagonov drv.

Če je bilo n. pr. podjetje v letu 1928, ali 1929 ali 1930 specializirano na izdelavo in prodajo rezanega mehkega lesa, in je znašala v enem zgorajšnjih let njegova kapaciteta, prodaja in dobava, ne z ozirom na to, je li bilo blago odpremljeno v inozemstvo ali v notranjost države, 2000 m³, je podjetje v zmislu pravilnika izvozno podjetje.

Če se je nadalje n. pr. bavilo podjetje izključno s predelavo in prodajo drv, je doseglo kapaciteto, če je prodalo v notranjost države ali v inozemstvo 150 vagonov drv.

Če se je končno bavilo podjetje v enem zgorajšnjih let s prodajo mehkega rezanega, pa tudi s prodajo mehkega tesanega lesa in pa s prodajo drv, tedaj doseže podjetje v osnutku pravilno določeno kapaciteto že, če je prodalo v tu- ali inozemstvo n. pr. 1000 m³ mehkega rezanega lesa, 800 m³ mehkega tesanega lesa, 200 m³ drv (ali druge količine). S tem je namreč doseglo kapaciteto 2000 m³.

Čl. 3. V svrhu organizacije izvoza lesa po določbah čl. 2 tega pravilnika se

osnuje za področje Dravske banovine »Organizacija lesnih izvoznikov Dravske banovine«. Ta organizacija ima nalogo:

1. da po določbah pravilnika pozove vsa lesna podjetja v Dravski banovini, da ji predložijo dokaze navedene v čl. 4 tega pravilnika.

Čl. 4. »Organizacija lesnih izvoznikov Dravske banovine« mora sprejeti kot člana vsako lesno podjetje, ki predloži organizaciji:

a) izpričevala o petletni zaposlitvi v izvoznem lesnem podjetju, odnosno izpričevala o absolviranju strokovne ali šumarske šole in dokaze o absolviranju šole sledeči dveletni praksi v kakem izvoznem podjetju odnosno dokaze o vsaj dveletni zaposlitvi v kakem lesnem izvoznem podjetju v svojstvu prokure, ravnateljskega ali vodilnega mesta.

b) Pred uveljavljanjem pravilnika obstoječa lesna podjetja, obrtni list.

c) Vsa lesna podjetja — protokolacijsko listino.

č) Podjetja, ki so obstojala pred uveljavljanjem pravilnika, po Osrednji sekciji lesnih trgovcev overovljen dokaz, da so dosegla v enem poslovnih let, navedenih v čl. 2 kapaciteto v zmislu čl. 2, točka č).

Čl. 5. »Organizacija lesnih izvoznikov Dravske banovine« izdaja na osnovi dokazil, navedenih v čl. 4 izvoznim podjetjem izvozno uverjenje.

Čl. 6. Izvozno uverjenje je veljavno za dobo enega leta in se more po preteku te dobe zopet podaljšati za eno leto.

Čl. 7. Vsako pri »Organizaciji lesnih izvoznikov Dravske banovine« izdano izvozno uverjenje mora predložiti izvoznik obmejni carinarnici, ki zabeleži podatke, ki jih vsebuje izvozno uverjenje. Carinske oblasti morajo na osnovi predloženega izvoznega uverjenja odpremljati vagonске pošiljke, vso dobo veljavnosti izvoznega uverjenja.

Čl. 8. Nadzorstvo nad poslovanjem »Organizacije lesnih izvoznikov Dravske banovine« vrši kr. banska uprava Dravske banovine.

Čl. 9. »Organizacija lesnih izvoznikov Dravske banovine« se pobrašča: 1. da v smislu čl. 4 tega pravilnika izdaja izvoznikom izvozna uverjenja; 2. da skrbi za enotno poslovanje po tem pravilniku ter izdaja v tem smislu navodila in pojasnila izvoznikom; 3. da vodi evidenco nad poslovanjem izvoznikov.

Posebnega pojasnila je potreben nadalje čl. 10. pravilnika, ki pravi: »Osrednja sekcija lesnih trgovcev ima zlasti nalogo, da združuje lesna trgovska in lesno produkcijska podjetja, ki niso zadostila čl. 2, točka č) tega pravilnika, v lesno-trgovske združbe (zadrage, trgovske združbe, skupne prodajne pisarne itd.). Tako osnovane lesno-trgovske združbe, ki dosežejo pogoje, navedene v čl. 2 in 4 pravilnika, postanejo člani »Organizacije lesnih izvoznikov Dravske banovine«.

Osrednja sekcija je s to določbo izrazila svoje stremljenje po tem, da z ureditvijo izvoza v zmislu čl. 2 pravilnika ne bodo oškodovane niti male vodne žage, niti oni majhni lesni trgovci odnosno producenti, ki niso v letu 1928, 1929 ali 1930 dosegli kapacitete. Baš ta majhna podjetja so bila izpostavljena doslej največjim šikanam od strani ino-

zemskih kupcev. Ker niso imela primerno urejenega obrata, so bila izpostavljena skoraj za vsako vagonsko pošiljko nevarnosti, da jo izgube.

Zato naj bi se taka podjetja združila v majhne trgovske združbe, ali v skupne prodajne pisarne itd., pri katerih bi sedanji lastniki obdržali svojo samostojnost, a bi dvojce tako združenih podjetij dobilo večjo moč in postalo s tem, da bi doseglo količino kapacitete, določene v čl. 2 pravilnika, izvozno podjetje.

Podjetja, ki bi pa tudi z združitvijo dveh ali večih podjetij v trgovsko družbo ali skupno prodajno pisarno, ne dosegla kapacitete, morejo trgovati neovirano v notranjosti države, z inozemstvom pa potom izvoznih podjetij odnosno potom Osrednje sekcije, ki jim bo preskrbela vezi z izvoznimi podjetji.

Ta način ureditve izvoza lesa iz Dravske banovine bo brezdvomno le v korist vsemu lesnemu gospodarstvu v naši banovini. Vsa dosedanja podjetja bodo, kakor sledi iz določb pravilnika, zaščitena, kajti organizacija izvoza lesa bo prinesla notranjo konsolidacijo sedanjih nezdravih prilik in prav gotovo v zadovoljstvo vseh lesnih podjetij, olajšanje sedanje težke situacije.

Pomudbe, poupraševanja

Rag. Alessandro Petronio, Firenze. Via Monte bello 20, želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki sadja, posebno jabolk.

Josip Berné, Donja Lastva, Boka Kotorska, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki izdelujejo pleteno pohištvo.

XV. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO

Žalec v Savinjski dolini, dne 3. nov. 1931.

Od našega zadnjega poročila je vno- vič oživela hmeljska kupčija. Čez 1000 starih stotov hmelja je prešlo v druge roke in sicer po cenah od 6—7 Din za 1 kg. Pri hmeljarjih se nahajajoča, neprodana zaloga hmelja se ceni na približno 1000 starih stotov. V javni Oznakovnici za hmelj se je do danes signi- ralo 2290 težkih bal po 150 kg.

Društveni odbor.

RO-LEX knjigovodstvo VSAK DAN BILANCA

„KARTOTEKA“ d. z. o. z. Ljubljana, Selenburgova 6/1 Telefon štev. 33-38

REZULTAT »CARINSKE VOJNE« MED ČEŠKOSLOVAŠKO IN OGRSKO

Kakor znano, so se šele pred kratkim zboljšali in uredili trgovski odnosi med Češkoslovaško in Ogrsko. Prošlo leto sredi decembra so se namreč raz- bila trgovska pogajanja med obema dr- žavam in izbruhnila je carinska vojna med njima. Interesantno je, da sedaj pogledamo efekt, ki ga je ta carinska vojna za obe državi imela. Leto 1930. se je v prvih 5 mesecih izvozilo iz Če- škoslovaške v Ogrsko 728.183 ton blaga v vrednosti 401.720.000 Kč, v istem času letošnjega leta pa se je v isti smeri iz- vozilo samo 360.198 ton v vrednosti 134 milijonov 220.000 Kč. V istem času pa se je izvozilo iz Ogrske v Češkoslovaško lansko leto 229.957 ton v vrednosti 373 milijonov 590.000 Kč, letošnje leto pa le 89.630 ton v vrednosti 49.320.000 Kč.

Iz gori navedenega je torej razvidno, da je carinska vojna Ogrsko bolj hudo prizadela kot Češkoslovaško, vendar pa je za obe imela žalosten efekt. Iz tega sledi, da se je treba carinskih vojn iz- ogibati, kajti pri tem vsaka država trpi. Navadno se te izgube nikoli ne dajo popolnoma izravnati, ker med tem časom dobi zveze industrija iz drugih dr- žav in je potem le hujša konkurenca med izvoznimi tvrdkami raznih držav.

Fotoaparate, očala, daljnogleda, ure in slatnine, kupite najboljšo pri tvrdki Fr. P. Zajec, optik in urar, Ljubljana, Stari trg 9.

Po svetu

Francoski karteli železa pod sedanjo krizo mnogo trpijo. Zlasti jim škoduje tudi konkurenca outsiderjev. Cene so znatno znižane.

Za 30 milijonov mark srebrnih nov- cev po 2 marki in za 90 milijonov mark po 3 marke so dali kovati v Nemčiji.

Brezposelnih v USA je po zadnjih podatkih 5.700.000; za november se pričakuje nadaljnji prirastek 600.000 brez- poselnih.

Prisilnih poravnjav v Ogrski je bilo v oktobru 293 proti 256 v septembru in 157 v lanskem oktobru, konkurzov 29 proti 27 in 26.

»Conte Savoia« se imenuje nov pac- nik družbe »Lloyd Sabauda«; prostorn- ine ima 48.000 ton, vozil bo med Ge- novo in Newyorkom, hitrost mu je 50 kilometrov.

Pridelovalci lanu v Češkoslovaški so zadovoljeni s ca. 100 milijoni Kč. Pomoč vlade je zamišljena v obliki 15 letnih posojil.

Uvozni kontingenti v Češkoslovaško so določeni s 6000 vagoni pšenice in 500 vagoni moke na mesec.

Obtok bankovcev v Nemčiji je v znes- ku 4373 milijonov mark krit z 29,4%.

Mednarodni kartel valjane žice bo, kakor vse kaže, podaljšan do konca leta 1936.

Ogrska pšenica v Italiji izgublja trg; v tretjem letošnjem četrtletju je ni bilo tam sploh nič prodane.

Pogajanja mednarodne dušikove in- dustrije v Parizu so se zaključila brez uspeha. Mednarodni kartel od julija dalje ne obstoja več.

Neki sladkorni tovarni v Romuniji je obljubila vlada vso podporo, če bo pro- dajala sladkor za deset odstotkov pod sedanjimi cenami.

Sedem novih sladkornih tovarn v Španiji bo delalo v kampanji 1931/32. Peso so pridelali vseskozi na umetno namakani zemlji. Dve tovarni sta tako opremljeni, da moreta predelovati i sladkorno peso i sladkorni trs.

Novi plovni trust v USA razpolaga s prostornino 1.500.000 ton in s 181 potniškimi in tovornimi parniki.

Železnica Pensylvania je znižala če- trtletno dividendo na 50 cents napram 75 cents v prejšnjem četrtletju.

Grška banka je sklenila, da zniža obrestno mero od 12 na 11 odstotkov.

Bolivija je podaljšala moratorij ino- zemskih dolgov za nadaljnjih 30 dni.

Fordove tovarne nameravajo znižati minimalne mezde od 7 na 6 dolarjev, ostale mezde in plače pa za 15%.

Fuzija italijanskih paroplovnih družb.

Iz poučenih krogov se doznavajo, da se resno razpravlja o bližnji fuziji treh ve- likih italijanskih paroplovnih družb: Cosulich, Navigazione Generale in Lloyd Sabauda. Da obstoji nekaj spo- razum med zadnjima dvema družbama, je splošno znano, ker sta regulirali svoj promet z Ameriko in Avstralijo. Družba Cosulich v Trstu poseduje 16 ladij po 5000 do 24.000 ton, la Navigazione Ge- nerale v Genovi poseduje 10 edinic po 2500 do 32.650 ton, Lloyd Sabauda pa ima tudi v Genovi 8 parobrodov po 5490 do 25.600 ton.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snail ob-

leke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, menga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

PROSLAVA DVESTOLETNIČE ROJSTVA GEORGA WASHINGTONA.

V času od 22. februarja leta 1932. (rojstni dan Washingtona) pa do 21. novembra 1932. bo vsa Amerika praz- novala dvestoletnico rojstva svojega pr- vega predsednika. Na to proslavo, ki se bo vršila po vsej Ameriki in ne bo koncentrirana samo v enem kraju, so povabljeni vsi narodi. Kdor želi na- tančneje informacije, naj se obrne na g. A. G. Evans (White Star and Red Star Lines), Zagreb, Trg kralja Tomi- slava 17, ki je pooblaščen s propagando za udeležbo omenjenega jubileja.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendencea spremenljiva. — Promet
Din 15.420.210.84.

Na ljubljanski borzi je trajala normalna kupčijska živahnost tudi ves minoli teden, ki je zaključil s skoroda enakim deviznim prometom kakor predzadnji teden, z edino izjemo, da je po velikosti zaključkov zavzel Trst v zadnjem tednu mesto Pariza iz predzadnjega tedna. Skupni mesečni devizni promet v višini Din 69.864.915.42 pa kaže znatno nadzadovanje v primeri z rekordnim mesečnim prometom lanskega leta v tem času (105.5 milij. dinarjev).

Na poedinah borznih sestankih je bil dosežen sledeči dnevni devizni promet:

26. oktobra Din 3.268.444.49 Curih-Newyork
27. oktobra Din 2.731.457.80 Curih-Newyork
28. oktobra Din 3.676.979.63 Newyork-Curih
29. oktobra Din 1.126.088.13 Curih-London
30. oktobra Din 4.617.240.79 Italija-Newyork

in so prevladovali predvsem zaključki v Newyorku in Curihu, le deloma v Londonu, Italiji. Najmanjši dnevni devizni promet prejšnjega tedna izkazuje četrtkov borzni sestanek z en in četrt milijona dinarjev, a največji petkov z nad štiri in pol milijona dinarjev. Od celotedskega prometa je bilo s posredovanjem Narodne banke zaključeno deviz za preko 6.629 milij. Din (8.470 milij. dinarjev v predzadnjem tednu), med drugim največ Curiha 3.668 milij. Din, Newyorka (1.236 milij. Din), Praga (884 tisoč dinarjev) in Londona (710 tisoč dinarjev), poleg tega pa Trsta za 102 tisoč dinarjev ter Pariza za 29 tisoč dinarjev. Izmed zaključkov v privatnem blagu so bili največji v Newyorku 3.210 milij. Din in v Trstu (3.093 milij. Din), dokaj manjši v Berlinu (748 tisoč Din), Dunaju (497 tisoč Din), Parizu (408 tisoč Din), v Londonu (361 tisoč Din), Pragi (267 tisoč Din), zatem pa znatno manje Curiha (84 tisoč Din), Bruslja, Amsterdama, Bukarešte, Stockholma.

Primerjaje prometne številke pretečenega tedna (vse v milijonih dinarjev) z onimi iz predzadnjega tedna (številke v oklepajih) ugotovimo naslednji vrstni red v pogledu skupnega prmeta posameznih deviz: Newyork 4.446 (5.383), Curih 3.752 (2.887), Trst 3.195 (1.822), Praga 1.151 (2.360), London 1.071 (1.229), Berlin 0.748 (0.308), Dunaj 0.497 (0.183), Pariz 0.437 (0.748), Bruselj 0.063 (0.064), Amsterdam 0.042 (0.056), razen tega pa še malenkost Bukarešte in Stockholma.

Devizna tečajnica pretečenega tedna kaže posebno močan porast tečajev Newyorka in Pariza, deloma tudi Bruslja in Amsterdama, medtem ko sta bila Curih in Praga — kakor razvidno iz spodnje tabele —

	Dne 26. oktobra 1931.	Dne 30. oktobra 1931.
	Denar	Blago
Amsterdam	2271.03	2277.87
Berlin	ni beležil	ni beležil
Bruselj	784.29	786.65
Budimpešta	ni beležila	ni beležila
Curih	1098.45	1101.75
Dunaj	ni beležil	ni beležil
London	216.27	223.77
Newyork ček	5592.33	5609.33
Newyork kabel	—	—
Pariz	220.65	221.31
Praga	165.86	166.36
Trst	289.07	295.07
	Dne 26. oktobra 1931.	Dne 30. oktobra 1931.
	Denar	Blago
Amsterdam	2273.78	2280.62
Berlin	ni beležil	ni beležil
Bruselj	786.49	788.85
Budimpešta	ni beležila	ni beležila
Curih	1098.45	1101.75
Dunaj	ni beležil	ni beležil
London	214.89	222.39
Newyork ček	5624.01	5641.01
Newyork kabel	—	—
Pariz	222. —	222.66
Praga	165.86	166.36
Trst	288.52	294.52

trgovana skozi vse borzne dneve zadnjega tedna ob nespremenjenih tečajih. Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

Tendencea mlačna, tržišče brez zanimanja.

V ponedeljek 26. t. m. je bil perfekturan edini efektini zaključek v delnicah Ljubljanske kreditne banke po te-

čaju Din 115.—, dočim je od torka dalje notica tega papirja in Združenih papirnic Vevče nalik Prvi hrvatski štedionici popolnoma izostala. Ostale akcije so beležile nespremenjeno skozi ves minoli teden. V državnih papirjih ni bilo prometa, medtem ko je bil 8% Blair nuden po 61.— 26. t. m., po 71.— dne 30. t. m. in vmesno po 68.—, a 7% Blair na iste borzne dneve po 54.—, 63.— ter 59.—.

Lesno tržišče

Tendencea neizpremenjena slaba.

Na lesnem trgu vlada skoroda popolno mrtvilo, ki očituje, kako težko krizo preživlja baš ta — do nedavna najjača — panoga našega gospodarstva. Zato je tem topleje pozdraviti prizadevanje tukajšnje Zveze trgovskih gremijev in za drug, da se podvzame vse potrebno za čim uspešnejše omiljenje krize na našem lesnem trgu. V to svrhu se je namreč pri omenjeni zvezi osnovala »Osrednja sekcija lesnih trgovcev in producentov« za Dravsko banovino, katere namen je predvsem izpeljati smotreno organizacijo v produkciji sami kakor tudi izvesti reorganizacijo eksporta. Do sedaj se je ustanovil odbor, kateri je stalno v stikih tako s producenti kakor s konzumenti in je že razposlal prve osnutke pravilnika, na podlagi katerega naj bi se izvedla ta reorganizacija. Sekcija deluje zelo živahno pa tudi z uspehom in je že zainteresirala merodajne faktorje kakor tudi vse interese lesne stroke.

Res poudariti in pozdraviti je ta korak zastopnikov našega narodnega premoženja, ker je bil pač že skrajni čas, da se ta panoga zopet tako uveljavi kakor zasluži.

V minolem tednu je bil na ljubljanski borzi zaključen 1 vagon jelovih desk, 1 vagon naravnih bukovih plohov, 1 vagon plohov, 2 vagona oglja in končno potom eksekutivne prodaje 3 vagona sena.

Povpraševanja

1000 m³ testonov s 65% širokih, to je 9/10" za odposlati v 3 partijah prevzem na žagi, plačilo z akreditivom. Cena naj se glasi franco podbrod Sušak.

1 vagon bukovine obrobljena, naravna, I. do II., od 3 m naprej, od 16 cm naprej 38 mm debeline. Franco podbrod Sušak.

Bukovina neobrobljena, parjena I.—II., od 3 m naprej po možnosti široka medija, debeline 50 mm, 70 mm, 80 mm. Franco Sušak pristanišče.

Neobrobljena, naravna, zračno suha bukovina od 3 m naprej, I.—II.—III. monte 40 mm 2 m³, 45 mm 1 m³, 50 mm 1 m³, 60 mm 2 m³, 70 mm 2 m³, 80 mm 1 m³, 90 mm 1 m³. Določiti je treba 1 m³ jesenovine 50 in 60 mm. Franco Sušak pristanišče.

Bukovina neobrobljena, naravna, zračno suha, od 3 m naprej, I.—II.—III. monte: 27 mm 3 m³, 50 mm 2 m³, 60 mm 3 m³, 70 mm 2 m³. Franco Sušak pristanišče.

Bukovina neobrobljena, naravna, zračno suha, od 3 m naprej, I.—II.—III. monte: 27 mm 2 m³, 50 mm 1 m³, 60 mm 2 m³, 70 mm 4 m³, 80 mm 8 m³. Franco Sušak pristanišče.

1 vagon: bukovih neobrobjenih, naravnih plohov I.—II.—III. monte: 38 mm debeline, od 18 cm širine naprej, dolžina 2.20 ali 4.40 m. Franco meja Postojna tr.

Jelove kratice 18 mm, 19 mm ali 20 mm debeline, nekaj tudi 24 mm. Franco meja Postojna tr. — Cena za 100 kg.

Bukovina, neobrobljena, naravna, suha, I.—II., od 3 m naprej 15% od 2.50—2.90 m, od 16 cm naprej, debeline: 50 mm 4 m³, 70 mm 3 m³, 80 mm 8 m³, 90 mm 1/2 m³. Franco podbrod Sušak.

Jelovi odpadki za drva, povezani v butare, 1 m dolžine. Franko meja italijanska.

Testoni čisti (netti) 20 mm 2.25 dolžine, od 12. do 25 cm.

Tečaj 4. novembra 1931.	Povpraševanje Din.	Ponudbe Din.
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2269.38	2276.22
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	783.19	785.55
Budimpešta 100 peng	—	—
Curih 100 fr.	1098.45	1101.75
Dunaj 100 šilingov	—	—
London 1 funt	206.36	213.86
Newyork 100 dolarjev	5618.51	5635.51
Pariz 100 fr.	221.34	222. —
Praga 100 kron	166.74	167.24
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	287.42	293.42

Fr. Zelenik:

Vpoštevajte!

Predno se lotim snovi tega članka, se ozrem nazaj v bližnjo preteklost. Skoz dolgo vrsto let sem napisal skoraj nešteto člankov z edinim namenom, da koristim čitateljem. Ti članki so donesli meni lep sloves, čitateljem pa najbrže koristi, saj so mnogi uvaževali marsikateri moj nasvet, o čemer sem se v življenju večkrat prepričal.

Tudi ta današnji članek sem napisal z željo, koristiti nam vsem. Prosim Vas, da se ravnate po mojem nesebičnem nasvetu. Prilike so take, da moram posvetiti ta članek zadevi, ki je velike gospodarske važnosti za nas vse.

Leta 1918. smo postali svobodni narod, svobodni gospodar v lastni državi, za katero je padlo ogromno žrtve.

Kako smo se pa živeli v vlogo samostojnega gospodarja, v vlogo svobodnega naroda?

Ceravno smo sami gospodarili, smo pa zabavljali in kritizirali svoje lastno delo na tisti način, kot smo preje kot hlapeci kritizirali delo svojih gospodarjev, kolikor smo sploh upali odpirati usta. Ostali smo stari razdiralci in otežkočali smo delo sodržavljanov, ki so imeli več državljskega čuta v sebi.

»Voditelji« so cepili narod na stranke in strančice, da smo pri volitvah imeli tudi 10 in več škrinj. Taka razcepjenost je ovirala vsako smotreno delo.

V skupščini so se voditelji in poslanci psovali, zmerjali in sramotili drug drugega, niso videli niti ene poštene kocene drug na drugem. Vsi se spominjamo žalostnih prilik v poslanski zbornici. Poslanci bi nam s svojim nadaljnjim delovanjem zapravili svobodo in razbili državo.

Ni bilo drugega izhoda, kot da je naš vladar, kateri je videl pastjo ogromno svojih bratov za to našo državo, razglašal to družbo psovalcev in pretepačev.

Vsi smo odobravali ta njegov korak. Oddahnili smo se in razveselili, da te zbirke prepiračev ni več in da bomo prihranili na njihovih dijetah ali plačah milijone, katere bi vlekli za nič.

Danes nas kliče vladar na sodelovanje v tisti politiki, katero je začel in katero smo vsi odobravali!

V gospodarskih krogih ni človeka, ki bi se ne hotel odzvati pozivu vlade in bi se ne udeležil volitev 8. novembra.

Izbrati moramo zastopnike, kateri bodo v našem imenu in po naših željah in potrebah sodelovali za koristi naše in naše države.

Toliko brihtni pa moramo vendarle biti, da razumemo in uvidimo, da lahko govori in uveljavi se tisti, ki pri mizi sedi, ne pa tisti, ki zunaj za vrati stoji, pa morda zabavlja. Kakšne koristi pa naj imamo, če se ne udeležimo volitev? Ali bi hoteli dokazovati svojo politično nezrelost, da nam je vseeno, kdo odloča in kako? Zakaj bi se kujali v svoji hiši kot slabo vzgojeni otroci! Saj vidimo žalostne posledice nesloge v družinah in kmetijskih domovih!

Tudi brez nas bi šlo, ali če bi delali težave, bi si ne pridobili spoštovanja tistih svojih sodržavljanov, kateri so mnogo več žrtvovali za svobodo nas vseh in za našo državo, kot mi sami.

Naši industrijski, trgovski in obrtni krogi prav neprijetno občutijo, da poslovne zveze z južnimi deli naše države niso take, kot bi morale biti in bi lahko bile. Vzroke poznamo. Niso naši gospodarski krogi krivi, če se je razpaslo mnenje, da smo nezadovoljni domišljavci, kateri delajo težave državi in baje preziramo svoje sodržavljanje, v bolj preprostim razmerah.

Težke so današnje prilike in res ni malo povoda za nezadovoljstvo, ali ne lažje, pač pa še težje so neprilike tudi velikih in bogatih narodov v starih državah. Za nas naj veljajo tople besede slovenskega ministra:

Ali ne vidite svojih bratov tam preko? Ali ne vidimo njihovega trpljenja?

Vprašajte tiste, kateri so zapustili rodno grudo in rodno hišo in pribežali v našo domovino, da morejo svobodno dihati in svobodno govoriti govorico svoje matere!

Mi hočemo svojo samostojnost in svojo državo, v kateri hočemo vzajemno in složno kot rodni bratje urediti si državno in gospodarsko življenje. To je

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

pa mogoče brez strank in njihovih voditeljev. Za strankarenje bo pozneje kedaj časa in prilik, če se nam bo zljubilo.

Ako bi vlekli vsak na svojo stran, bi razdrli vse.

Vse pripadnike trgovskega, industrijskega in obrtnega življa prosim: Vsi na volišče, posebno pa za kandidate iz svojih vrst, saj volite takorekoč samega sebe.

Mi hočemo složnega sodelovanja, mi izražamo vdanost in hvaležnost svojemu vladarju.

Dovolj mu je osivelo las v delu in skrbi za državo.

Svet mora videti našo slogo!

Izpremembe v stanju trg. in pomožnih trg. obrtov

Po podatkih Zbornice za TOI so se izvršile v Dravski banovini v času od 1. julija do 30. septembra 1931, naslednje izpremembe: Trgovina s konji prijava —, odjava 1; z živino prijave 4, odjav 14; s prašiči prijave 3, odjav 6; s šivalnimi stroji in kolesi prijava 1, odjavi 2; z avtomobili prijavi —, odjava 1; z bicikli prijavi —, odjava 1; s pisalnimi stroji prijavi 2, odjava —; z radioaparati prijavi 2, odjava —; z elektrotehničnimi predmeti prijavi 1, odjava —; z motornimi brizgalnicami, ognjegasnim orodjem in opremo za gasilna društva prijavi 1, odjava —; s stekloin in porcelanom prijavi 1, odjava —; z nagrobnimi kamni prijavi —, odjava 1; z lončeno posodo prijavi 1, odjava —; z glasbilo prijavi —, odjava 1; z lesom prijavi 10, odjav 29; s kurivom prijave 4, odjavi 2; z lesenimi izdelki prijavi 1, odjava —; s pletarskimi izdelki prijavi 1, odjava —; z manufakturnim blagom prijavi 5, odjavi 2; s konfekcijskim blagom prijavi 1, odjava 1; s pleteninami prijavi 1, odjava —; z vrvarskimi izdelki prijavi —, odjava 1; z usnjem prijavi 2, odjave 3; s kožami prijavi 1, odjava 1; s čevlji prijavi 6, odjavi 2; z deželnimi pridelki prijavi 32, odjav 8; s senom in slamo prijavi —, odjavi 2; s semeni prijavi 1, odjava —; z žimo prijavi —, odjava 1; z živili prijavi 15, odjav 22; z mlekom in mlečnimi izdelki prijavi 4, odjavi 2; z delikatesami prijavi 6, odjave 4; s sadjem prijavi 21, odjava 1; s perutnino odjav 8, prijavi 16; s specerijskim blagom prijavi 2, odjava 1; branjarije prijavi 15, odjav 14; krmarije prijavi 2, odjava 1; trgovina z mešanim blagom prijavi 86, odjav 54; z galanterijskim blagom prijavi 6, odjave 3; s papirjem in pisalnimi potrebščinami prijavi 2, odjava 1; knjigarna prijavi 1, odjava —; drogerija prijavi —, odjava 1; trgovina z materialnim blagom prijavi 1, odjava —; s trupom prijavi —, odjava 1; s smodnikom prijavi —, odjava 1; z bencinom prijavi 1, odjava —; z industrijskimi potrebščinami prijavi —, odjava 1; s stavbnim materialom prijavi 2, odjava —; s starim železom prijavi —, odjava 1; stari narji prijavi —, odjava 1; trgovina z vinom prijavi —, odjav 5; s pivom prijavi 1, odjava —; s pivom v zaprtih steklenicah prijavi 2, odjava —; z žganjem prijavi 2, odjavi 2; sejmarstvo prijavi 13, odjav 12; agenture in komisijske trgovine prijavi 12, odjave 3; spedičije prijavi 1, odjava —; mešetar prijavi 1, odjava —; tehnične prijavi 3, odjava —; razno prijavi 5, odjavi 2; skupno prijavi 293, odjav 228.

Dunajsko finančno pismo

V oblikovanju importnih številki je nastal v Avstriji v zadnjem času majhen zastoj, posledica deviznih predpisov. Ti isti, ki se pečajo z importom, so zelo ogorčeni, grozijo z ustavitvijo obratov, z odpustitvijo delavcev itd., a vse to nič ne spremeni prepričanja, da je le tedaj mogoč vsaj polovičen izhod iz krize, če se import do skrajnosti omeji in se zaloge prodajo. Če se bo posrečilo vzdržati valuto in preprečiti uvoz takšnega blaga, ki se v Avstriji sami izdeluje, se bo domača kupčija morala poživiti. In tako poživljenje je brez dvoma že nastopilo. Banke in tudi hranilnice poročajo že o naraščanju vlog. Marsikakšen trgovec, ki je sedel na starih zalogah, postaja likvidnejši. Veliko vprašanje je pa to, kako se bo eksport oblikoval; kajti pomisliti je treba, da so izšle devizne naredbe tudi v inozemstvu. Vsekakor je nastopilo pomirjenje in znaki panike so se umaknili.

V vprašanju Kreditnega zavoda je posegel novi finančni minister po energičnejših sredstvih. Dobro bi bilo, če bi se bile že od pričetka dalje zgube zavoda višje ocenjevale. Takrat se je reklo, da se more s 140 milijoni šilingov vse popraviti in se je celo mislilo, da bo država s prevzetimi delnicami napravila dobro kupčijo. Govorilo se je o prednostnih delnicah itd. Vse to spada v preteklost. Znižali so plače uradnikom, mnogo so jih odpustili, sedaj znižujejo plače vodilnim osebam. A slednjič se delo pri zavodu vendarle ne sme omejiti na personalna vprašanja; treba je delati tudi pozitivno, ne samo negativno. Devizno gospodarstvo, krah v Rumuniji in kreditna zavora v Ogrski so prodajo marsikakšnih aktivnih postavk, na katere so bili v krogih Kreditnega zavoda zelo ponosni, odložili na nedogleden čas. Prav tako ne bo mogoče dobiti iz Poljske omembe vrednih zneskov. Glavno je, da se končno enkrat natoči čisto vino, da se ne živi od obljub, temveč da se odkrito in jasno pove, kakšna jamstva ima zvezna vlada, in kako velike so zgube Kreditnega zavoda, v kolikor se morejo pregledati.

Tako piše M. v nedeljski »Tagespost«-i.

*

V »Prager Tagblatt«-u pa piše R. Natscheradetz med drugim:

Pred pol leta so pisali: »Kreditni zavod je saniran in bo mogel voditi posle na širši podlagi; danes vemo, da ni saniran in da ne more voditi poslov niti na ozki podlagi. Od dr. Reische kot zmeraj slabo poučena država se je spustila v homatije, o katerih posledicah in dalekosežnosti ni imela nobenega pojma. Od 100 milijonov, ki jih je dr. Reisch smatral kot zadostno svoto za rešitev zavoda, jih je nastalo že 500, in še ni videti konca. Zato ni čudno, da se javnost vznemirja nad dohodki vodilnih direktorjev. Leta 1929 n. pr. je imel direktor Neurath 526.000 šilingov plače (to je na mesec ca 350.000 dinarjev), dr. Hammerschlag 350.000 šil., dr. Deutsch 308.000 šil.; in te plače tudi leta 1930 niso bile dosti manjše. Pa na to bi še nič ne rekli; obsojati ne smemo visokih plač direktorjev, kajti dober di-

rektor, ki zna za banko zaslužiti denar, naj bo tudi dobro plačan; obsojati se mora izplačevanje tako ogromnih plač nezmožnim direktorjem, zlasti še, če se ne dajejo iz dohodkov banke, temveč iz njenega kapitala.

Vlada bi bila morala zavod likvidirati. Ker tega ni naredila, so prišli še novi dolgovni zraven. Sedaj so nastopili še kmetje, ki se jim v Avstriji slabo godi. Kmetje živine ne morejo ne obdržati in ne prodati, neprestano je ru-bežen na vrsti. In sedaj so izvedeli, da meče vlada milijone in milijone v žrelo Kreditnega zavoda, dočim se zanje nič ne ozira in jih tira v propast. Prišlo je do pravih uporov, ne dajo se več rubiti in grozijo vsakomur s smrtjo, kdor bi pri licitacijah nastopil kot kupec. Vlada bi zato banko rada likvidirala, a jo na drugi strani zopet ovirajo socialni demokrati; kajti z likvidacijo banke bi bili opuščeni tudi vsi njeni obrati in bi bilo opuščenih toliko in toliko delavcev.

Vseeno bo pa treba napraviti konec sedanjemu nevzdržnemu stanju. Vsled zastoj importu — glej zgoraj — mora ohrometi tudi eksport. Nikdar bi ne bila prišla Avstrija v tako nevarno položaj, če bi nova banka in valuta ne bili izročeni nespretnim rokam dr. Reische. Ta je vsa kriv. Prebivalstvo bo moralo zapravljivost, povzročeno po lahkomiselno najetih inozemskih dolgovih, drago plačati. Morda pa bo stiska dober učitelj in bo z vzgobjo do varčnosti uvedla ozdravitveni proces.

Priloga se Josip Bajde

Gospodstva cesta 12

Specijalna delavnica za generalna popravila klavirjev, poli Iranj, uglaševanje priznana najboljša.

Obdelana površina v naši državi

Ministrstvo za kmetijstvo je izdalo svojo vsakoletno statistično publikacijo »Obradjena zemlja i žetveni prinos za 1930. god.«, ki vsebuje zanimive podatke o razvoju našega poljedelstva. Če najnovejše številke primerjamo s prej objavljenimi, tedaj dobimo naslednjo zanimivo sliko.

Lani je znašala vsa obdelana površina v naši državi 13.721.400 ha, to je za 1.463.000 ha več kakor v l. 1929. Ker znaša skupna površina naše države 24.849.400 ha, je bilo torej lani obdelanih 55 odstotkov vse površine (ostalih 45 odstotkov odpade na gozdove in ostale površine). Od uedinjenja se je obdelana površina v naši državi precej povečala, kakor kaže naslednja primerjava.

	Obdelana površina	v % vse površine
1921—1925	11.183.500 ha	45-0%
1929	12.258.400 ha	49-3%
1930	13.721.400 ha	55-2%

Obdelana površina se je v preteklem letu povečala za skoro 6% vse površine naše države in je torej v tem letu zabeležiti večji napredek, kakor v vseh prejšnjih letih.

Od označene obdelane površine odpade v hektarjih na

	oranice	livade	pašnike
1920	6.029.500	1.510.200	2.558.700
1925	6.017.200	1.640.800	2.758.700
1927	6.405.300	1.686.200	2.675.000
1929	6.525.600	1.818.900	3.567.500
1930	7.076.500	1.819.800	4.095.700

Razveseljivo je predvsem dejstvo, da se je površina oranic od l. 1920. povečala za 1 milijon hektarjev, površina livad pa za preko 300.000 hektarjev. Znatno povečanje površine pašnikov je morda deloma pripisati izpopolnitvi statistike. Gornji podatki nam kažejo, da se naše poljedelstvo naglo razvija, seveda predvsem v ekstenzivni smeri.

Zanimivi so tudi podatki o razdelitvi orane površine na posamezne kulture, ki je razvidna iz naslednje primerjave (v hektarjih)

	žitno	stročnice,	korenike	ind. rast.
1920	4.379.700	325.000	80.200	
1925	4.953.500	354.300	117.900	
1929	5.726.500	342.200	153.700	
1930	5.877.300	348.000	158.400	

Predvsem so se povečale kulture žita in industrijskih rastlin, dočim so kulture stročnic v zadnjih letih nazadovale.

Z žitom posejane površine pa se razdelijo tako-le na posamezne vrste (v milijonih hektarjev):

	pšenica	koruza	oves	ječmen	rž
1920	1-44	1-82	0-42	0-37	0-20
1925	1-78	2-07	0-34	0-36	0-20
1929	2-14	2-39	0-40	0-45	0-24
1930	2-17	2-47	0-42	0-46	0-25

Dočim so se z ovсом, ječmenom in ržjo posejane površine le neznatno povečale, vidimo, da odpade skoro ves prirastek na površine, posejane s pšenico in koruzo.

Od industrijskih rastlin so s hmeljem zasajene površine v zadnjih letih občutno nazadovale. Leta 1927. je bilo še 9218 hektarjev hmeljnikov, naslednje leto le 6693 ha, lani pa komaj 3225 ha.

Iz carinske prakse.

Piše Just Piščanec, carinski posrednik.

(Nadaljevanje.)

LX. Odločba državnega sveta št. 25815/29 z dne 4. nov. 1930.

Za T. K. v H. sem prijavil v ocenjenje 3 sode 644 kg ribjega olja, zahtevajoč, da se olje oprosti carine na podlagi posebnega ministrovega dovoljenja, ker se blago rabi v tovarniške namene. Carinarnica je pa zaračunala in ubrala 742-50 Din carine z izgovorom, da ni bilo posebnega dovoljenja za oprostitve. Prošnjo za povračilo je carinarnica tudi odklonila. V pritožbi na finančno direkcijo sem izvajal:

a) dovoljenje se je nahajalo pri carinarnici in je ta vodila račun o njega izčrpanju;
b) s prijavljeno količino olja ni bila še izčrpana dovoljena skupna množina.
c) na deklaraciji sklicevano oprostilo dovolilo za ribje olje je carinarnica pred nekoliko meseci že odpirala in oprostila drugo pošiljko iste tvrdke;

d) carinski kemik je carinarnici potrdil, da je bilo po predmetni deklaraciji olje enako onemu iz prejšnje prijave.

Vidi se, da postopek carinarnice ne odgovarja zakonu niti ministrski opustitvi tega olja.

Pritožbo je odklonilo ministrstvo in navedlo kot razlog »što uvoz deklaraciji nije bilo priloženo oslobodjenje Cbr. 44122/26, po kome se je roba imala cariniti slobodno«.

Očividno se uradno še ni izvidilo dejansko stanje. Nastopil sem tožbo na državni svet in poglavito naglašal:

1. Isto izpodbijano ministrovo rešenje poudarja, da bi se bila roba morala oprostiti carine na podstavi min. dovoljenja. Dejansko se je o priliki carinjenja dovolilo nahajalo v rokah carinarnice, katere dolžnost je pač bila, da o dovoljeni količini vodi točen račun. Ni torej res, da se oprostitev dovoljenje ni priložilo, marveč je nasprotno resnica, da je carinarnica robo ocarinila navzlic okolnosti, da je imela v rokah ministrske dovoljenje za oprostitve te robe!

2. Na isto oprostilo dovoljenje je carinarnica že prej osvobodila carin enako pošiljko iste tvrdke; originalno dovoljenje je pa pridržala.

3. Carinski kemik je sam potrdil, da je bilo olje enako onemu iz prej ocarinjenega pošiljke.

4. Faktično dejansko stanje v tem sporu je torej sledeče:

a) Carinarnica je napačno pobrala carino za robo, ki je bila oproščena carine po ministrovem dovoljenju, o katerem je bila dolžnost carinarnice, da vodi točen račun.

b) Uradno se je konstatiralo, da ni nikakega dvoma o kakovosti blaga. Po čl. 56 c. z. ima torej uvoznik popolno pravico do povrnitve plačane carine.

Na to tožbo je državni svet z odločbo št. 25845/29 od 4. nov. 1930 — našao da je tužilac odbijan od trazenja povračila zbog toga što nije u smislu čl. 34 car. zakona uz deklaraciju podneo oslobodjenje od carine Cbr. 44122/1926.

Ovdje nije bilo mesta primeni čl. 34 car. zakona, niti propis toga člana ima sankciju, koju mu daje ministar, a ne može je ni imati s obzirom na čl. 56 car. zakona, koji sadrži osnovni propis za trazenje povračila. Čl. 34 važi samo za postupak carinjenja robe a nema nikakvog uticaja na pravo trazenja povračila iz čl. 56, koje je ograničeno jedino šestmesečnim rokom. S toga svako trazenje povračila podneto u tome roku mora se uzeti u ocenu i meritorno raspraviti.

Porod toga, roba oslobodjena od carine po bilo kome osnovu ne može se izuzeti od oslobodjenja, ako nisu ispunjeni uslovi postavljeni za to oslobodjenje.

Zbog toga osporeno rešenje ima se poništiti na osnovu čl. 26 zakona o držav. savetu s tim da ministar dopuni pomenuti nedostatak, pa donese drugo rešenje.

Državni savet presudjuje: da se poništi rešenje ministra finansija Cbr. 5040 od 30. marta 1929. g.

Kdor podpira »Trgovski list« koristi skupnosti, koristi pa najbolje tudi samemu sebi!

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z.

Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah

izvršuje najsolidnejše

klišarna

ST. DEU

LJUBLJANA

DALMATINOVA 13

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

Telef. 2552. Za večja naročila zahtevajte proračune!

Trgovci in industriji!

Trgovski

list

se priporoča za inseriranje!

M. ROJC

prevažanje blaga in poštstva

Ljubljana

Dunajska cesta 29